

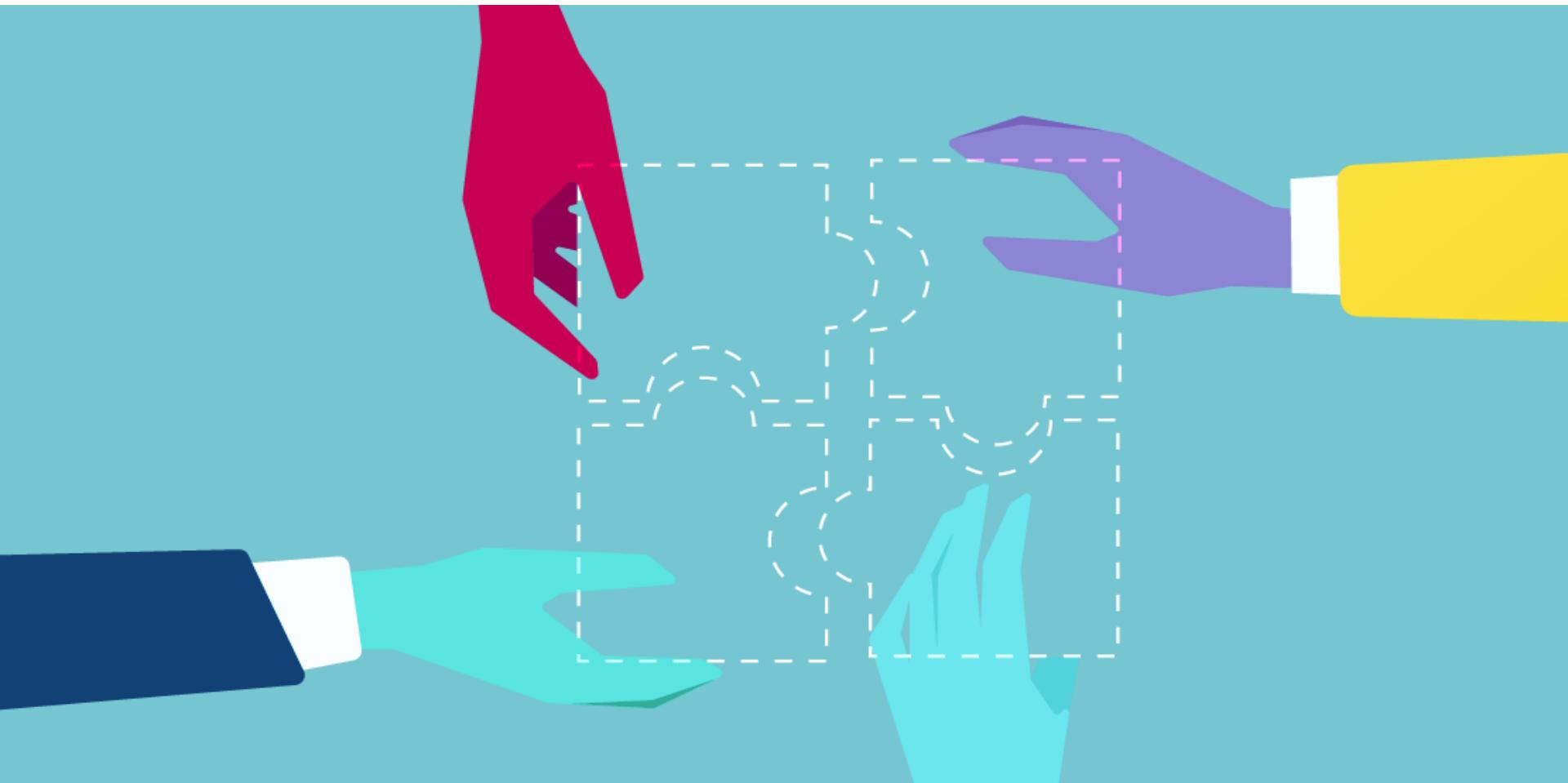

Metodologija i alati ko-kreacije

19-Novembar, 2019, Gradska Uprava – Beograd

v.prof. dr Ksenija Lalović, CEUS

Pojam ko-kreacije

ko-kreacija

Značenje?

KO-KREACIJA JE ...

KOLABORATIVNA PRAKSA eksperata i korisnika usmerena ka razvoju rešenja ili servisa

Evolucija urbanističkog planiranja ka KOLEKTIVNOJ KREATIVNOSTI KROZ UČENJE

Inspirativni proces ZAJEDNIČKOG STVARANJA u suočavanju sa urbanim izazovima

CLEVER Cities guidance on co-creating nature-based solutions

PART I - Defining the co-creation framework and stakeholder engagement https://clevercitiesguidance.files.wordpress.com/2018/12/cocreation-guidance_part-i.pdf

PART II - Running CLEVER Action Labs in 16 Steps https://clevercitiesguidance.files.wordpress.com/2019/09/20190913_cocreation-guidance_part-ii.pdf

ko-kreacija

... zašto baš ko-kreacija?

Predstavlja nedavni konceptualni pomak u urbanističkom planiranju ka **osnaživanju zajednice**, a ne samo konsulatovanju ili dokumentovanju potreba kroz participaciju. Ogleda se u sve popularnijoj metodi koja se naziva „participativna procena“, gde **lokalno znanje konteksta** ne „izvlače“ profesionalci spolja, već ih dijeli zajednica, koja je uključena u problem i njegovo rešavanje od početka (Rock, McGuire, & Rogers, 2018).

Dakle za razliku od:

Formalni utilitarizam, sponzorstvo ili filantropija, jednostavna saglasnost, kompromisa, konsenzus ...

Odnos klijent – pružaoc usluga, podela nadležnosti i odgovornosti ...

Kratkoročni odnos, proces komunikacije, participacija građana, odnos s javnošću ...

KO-KREACIJA JE ...

KOLABORATIVNA PRAKSA eksperata i korisnika usmerena ka razvoju rešenja ili servisa

Evolucija urbanističkog planiranja ka KOLEKTIVNOJ KREATIVNOSTI KROZ UČENJE

Inspirativni proces ZAJEDNIČKOG STVARANJA u suočavanju sa urbanim izazovima

- Sanders, E. B.-N., & Stappers, P. J. (2008). Co-creation and the new landscapes of design. *Journal of Co-Design*, 4(1), 5–18. <https://doi.org/10.1080/15710880701875068>
- Pater, M. (2009). CO-CREATION'S 5 Guiding Principles (No. 1). *Frontier Strategy*. https://naaee.org/sites/default/files/fs_whitepaper1-co-creation_5_guiding_principles-april2009.pdf
- Jansen, S., & Pieters, M. (2017). The 7 Principles of Complete Co-Creation (Vol. 40). <https://doi.org/10.3724/SP.J.1004.2014.00051>
- Rock, J., McGuire, M., & Rogers, A. (2018). Multidisciplinary Perspectives on Co-creation. *Science Communication*, 107554701878149. <https://doi.org/10.1177/1075547018781496>
- ASHOKA. (2012). C o-C r e a t i o n : Opening societal project governance to maximize the creation and sharing of economic and social value. Retrieved from https://www.ashoka.org/en/file/4036/download?token=8ZWa0_3Y

ko-kreacija

Smisao ko-kreativnog procesa?

Proces ko- kreacije u CLEVER gradovima predstavlja **oblik otvorene inovacije** u kojoj se ideje dele, usko su povezane sa sadržajem generisanim od korisnika i aktivno se komunicira kako bi se omogućila kreativnost i zajednička odgovornost.

Ko-kreacija ili zajedničko stvaranje u praksi zapravo znači **motivisanje ljudi, nadahnuće za učešće, deljenje rezultata, nastavak razvoja i postizanje rezultata na mnogim nivoima** (Jansen and Pieters, 2017, p. 4).

ko-kreacija

Kako se angažuju građani i zainteresovane strane?

Otvoreni pristup saradnji zasnovan na aktivnom slušanju mišljenja svih strana

Prepoznavanje i uvažavanje iskustva i perspektiva realnosti svih zainteresovanih strana

Pravovremeno i transparentno uključivanje

Ravnopravno, uključujuće i podržavajuće učešće svih

Odgovorna komunikacija posvećena delovanju ka onome što se čuje i nauči

Deljenje i povezivanje ljudi, grupa i interesa

Kreativan proces, ali jasan u vezi aktivnosti i planova koje treba preduzeti

ko-kreacija

Vrednosni principi ?

ZAJEDNIŠTVO

ravnopravna saradnja svih, okupljanje različitih snaga, znanja i sposobnosti

KORISNOST

krajnji korisnici igraju centralnu ulogu u cjelokupnom procesu

KONTINUALNOST

stalna saradnja u svim fazama procesa

PRODUKTIVNOST

vodi ka akciji i realizaciji ko-stvorenog rešenja

TRANSPARENTNOST

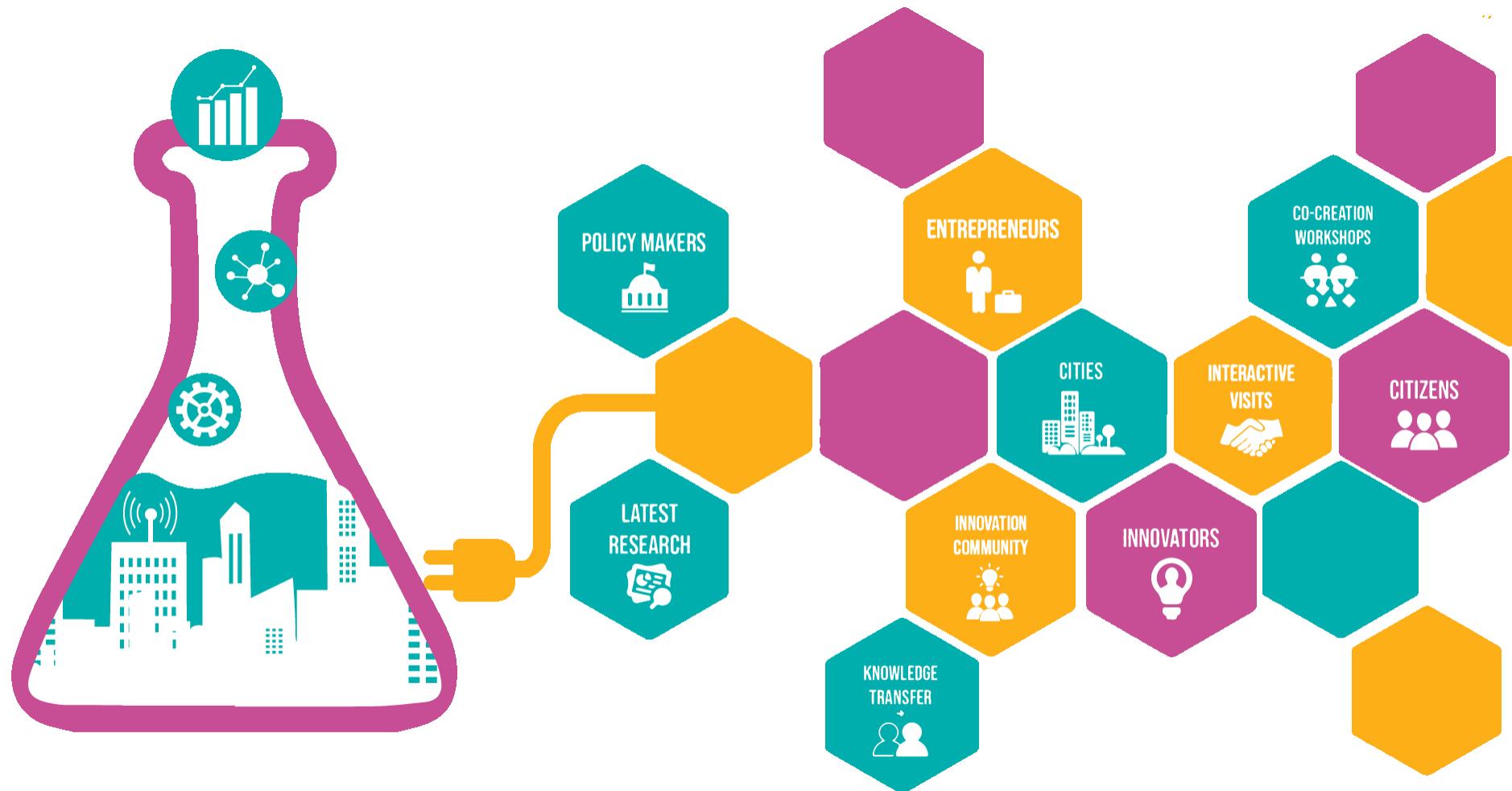
relevantne informacije su dostupne svima

SINERGIJA

podržan od strane svih zainteresovanih strana

VREDNOST

rezultira stvaranjem NOVIH VREDNOSTI i KORISTI - KO-BENEFITA za sve krajnje korisnike i uključene strane

_proces ko-kreacije

Osnovni instrumenti ...

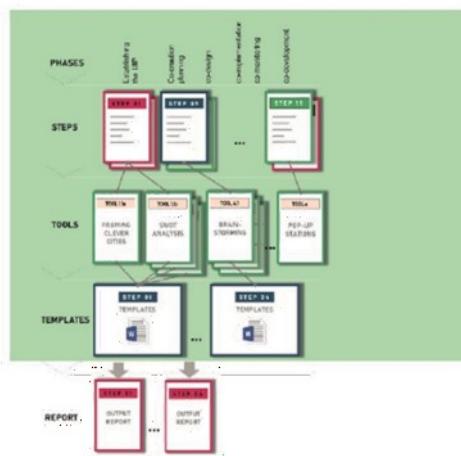
_PUI - Partnerstvo za urbane inovacije

_PUI – Radna grupa i sekcije

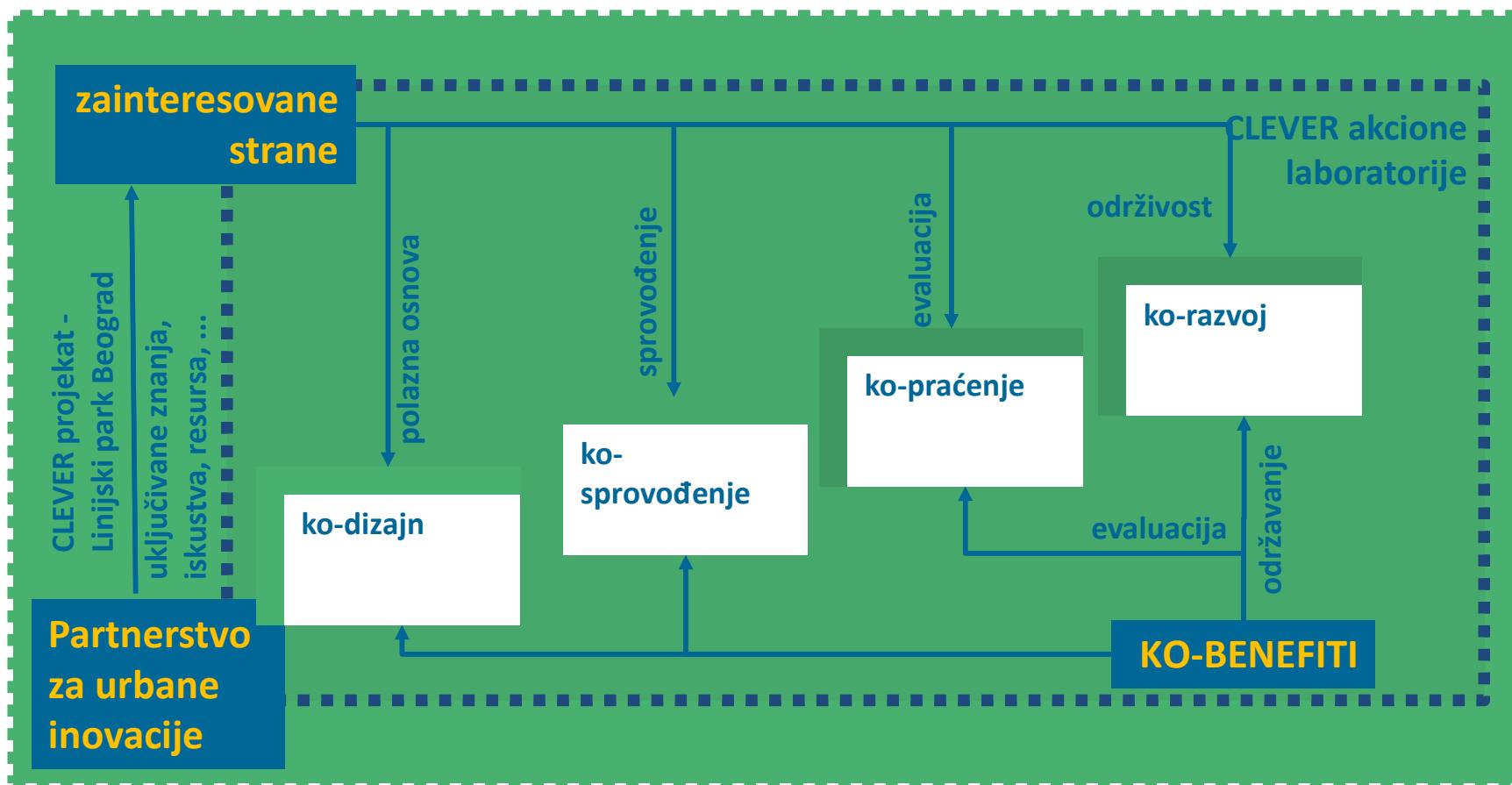
KAKO?
_CAL - CLEVER akcione laboratorije

KAKO?
_ CLEVER alati ko-kreacije

_proces ko-kreacije

Osnovne faze ...

proces ko-kreacije

Proces ko-kreacije u CLEVER gradovima, prema sporazumu su: ko-dizajn

Podrazumeva kolaborativno planiranje i dizajn intervencija regeneracije grada - **CLEVER Stimuli**. U ovoj fazi biće primenjene nove pametne tehnologije sa ciljem da se poboljša celokupno uključivanje građana u taj proces.

ko-sprovođenje

Saradnja sa LJUDIMA i partnerima na sprovođenju rešenja; Opipljive, pilot intervencije služe kao „probni eksperiment“ kako bi PIR postala tržišna i održiva.

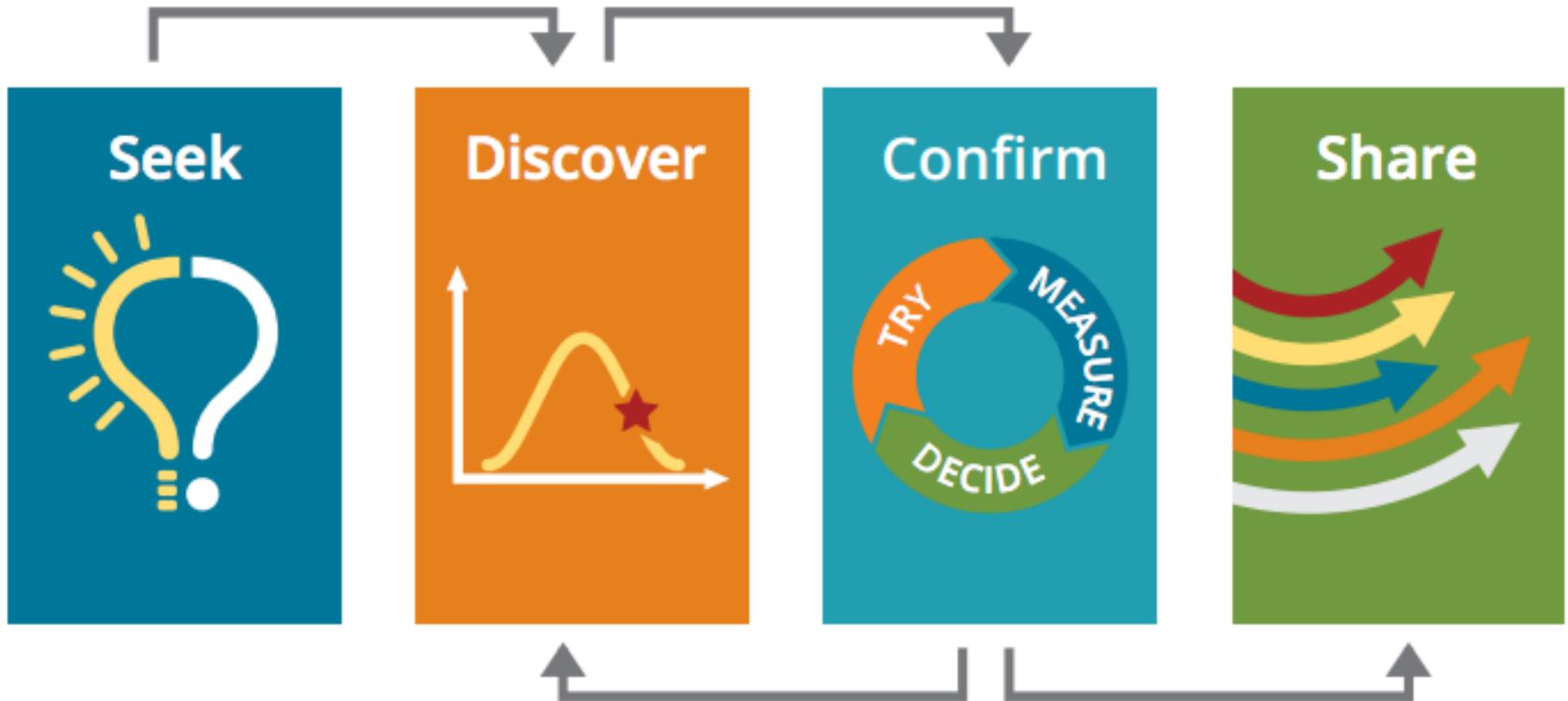
ko-praćenje

Praćenje zajedničkog rada je od suštinskog značaja za CLEVER-ov projekat praćenja gradova, radi procene sprovođenja PIR, praćenja trajnosti i kvaliteta intervencija. PUI, CAL-ovi i drugi stanovnici doprineće proceni uticaja intervencija i uspeha ili neuspeha procesa. Lokalne pametne urbane platforme koristiće se za prikupljanje podataka za procenu napretka primene iz perspektive razvoja PIR na nivou grada.

ko-razvoj

Postavlja društveni okvir za rast, testiranje i razvoj predloženog rešenja uvidom u detalje i lokalni kontekst kako bi se stvorila održiva intervencija; ko-razvoj zahteva objedinjavanje resursa, veština, struktura i odnosa kako bi rešenje uspelo.

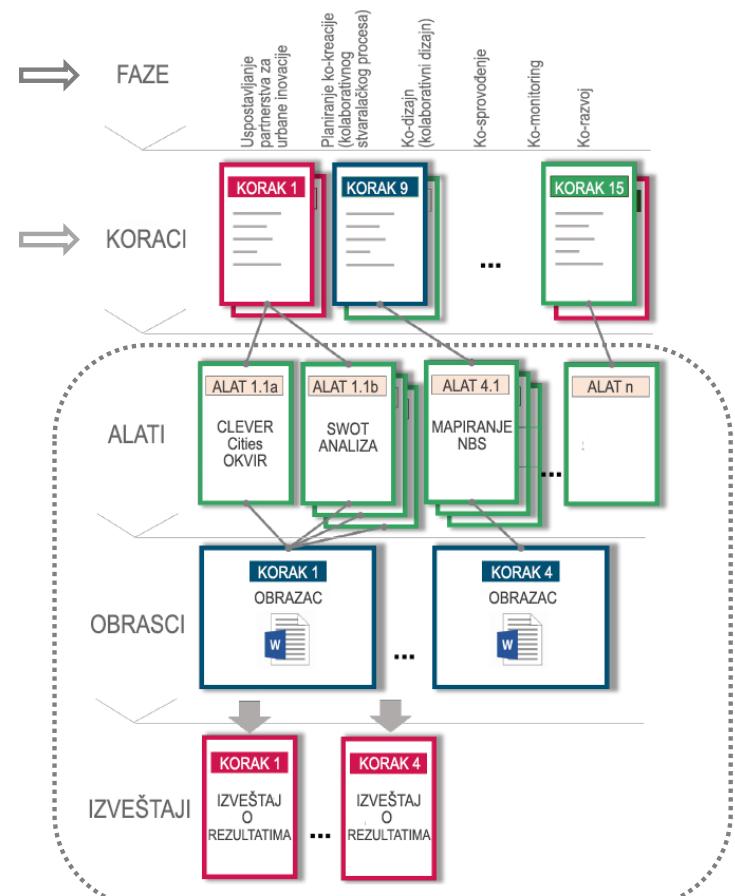
Alati ko-kreacije

alati ko-kreacije

CLEVER koraci ...

USPOSTAVLJANJE PARTNERSTVA ZA URBANE INOVACIJE	<ol style="list-style-type: none"> 1 Identifikacija CLEVER Cities područja u kontekstu celog grada 2 Mapiranje i angažovanje svih zainteresovanih strana 3 Obrazovanje Partnerstva za urbane inovacije 4 Uspostavljanje Platforme primerene lokalnom kontekstu
PLANIRANJE KO-KREACIJE	<ol style="list-style-type: none"> 5 Plan aktivnosti procesa ko-kreacije i analiza početnog stanja 6 Definisanje okvira CLEVER aktivne laboratorije
KO-DIZAJN (URBANISTIČKO-ARHITEKTONSKIH I PRIRODOM-INSPIRISANIH) REŠENJA	<ol style="list-style-type: none"> 7 Pokretanje CLEVER aktivne laboratorije u lokalnom kontekstu 8 Kolaborativni dizajn prirodom-inspirisanih rešenja 9 Diseminacija aktivnosti kolaborativnog dizajna 10 Kolaborativni dizajn i testiranje alternativnih scenarija
KOLABORATIVNO SPROVOĐENJE	<ol style="list-style-type: none"> 11 Kolaborativno sprovođenje zajedničkih projekata 12 Verifikacija kolaborativno sprovedenih aktivnosti na terenu
KOLABORATIVNI MONITORING	<ol style="list-style-type: none"> 13 Kolaborativni monitoring i praćenje progrsa ugrađenih rešenja 14 Verifikacija ko-benefitova prirodom-inspirisanih rešenja
KOLABORATIVNI RAZVOJ	<ol style="list-style-type: none"> 15 Održavanje uspostavljenih aktivnosti i procesa 16 Dalji kolaborativni razvoj testiranih aktivnosti i procesa

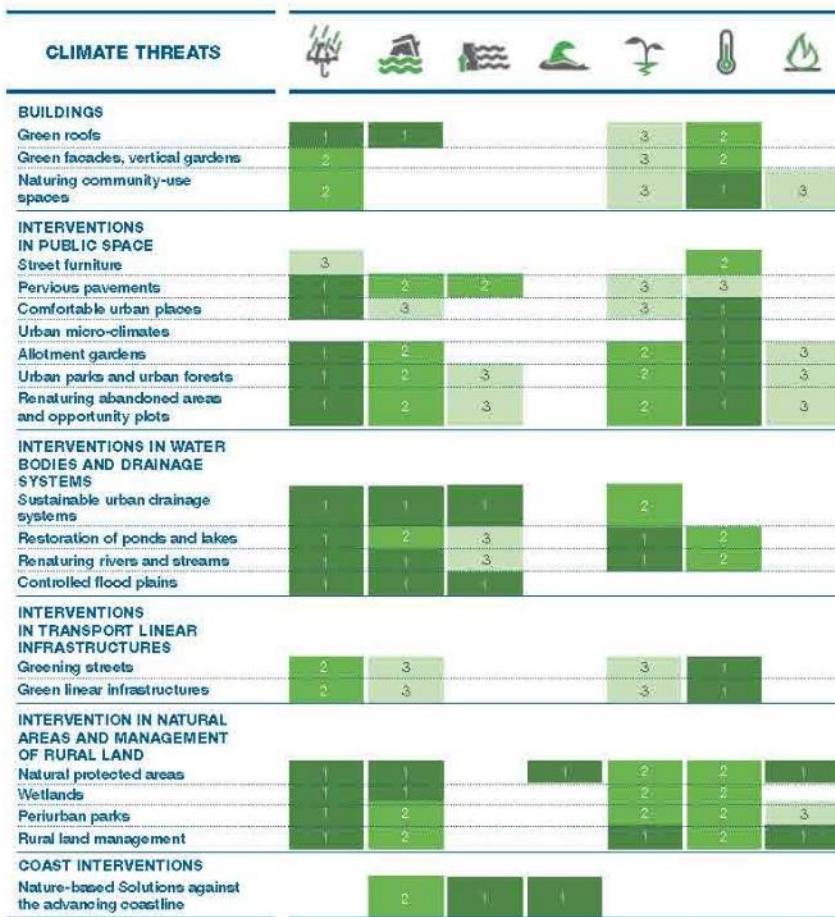
Alati ko-kreacije

Identifikacija izazova, snaga, mogućnosti, pretnji

alati ko-kreacije

Identifikacija izazova, snaga, mogućnosti, pretnji

Alati ko-kreacije

Strateško promišljanje i identifikacija akcija

alati ko-kreacije

Strateško promišľanie i identifikaciia akciiā

- Existing businesses have expanded in target sectors
- Employment districts are defined and supported
- Workforce development funding is preserved
- Land use regulations are transformed, code enforcement is activated, and permitting is expedited
- Blight and foreclosures are visibly reduced
- Public facilities have been co-located and programming has been enhanced
- Public land dispositions are aligned and coordinated
- Pilot projects are testing new ideas
- Local governance has been stabilized
- An implementation organization has been identified

**VISION
OVER
TIME**

THE NEXT 5 YEARS

NOW STABILIZE
HORIZON 1

YEARS 5-10

2020 IMPROVE
HORIZON 2

YEARS 10-20

2030 SUSTAIN
HORIZON 3

YEARS 20-50

2050 TRANSFORM
HORIZON 4

alati ko-kreacije

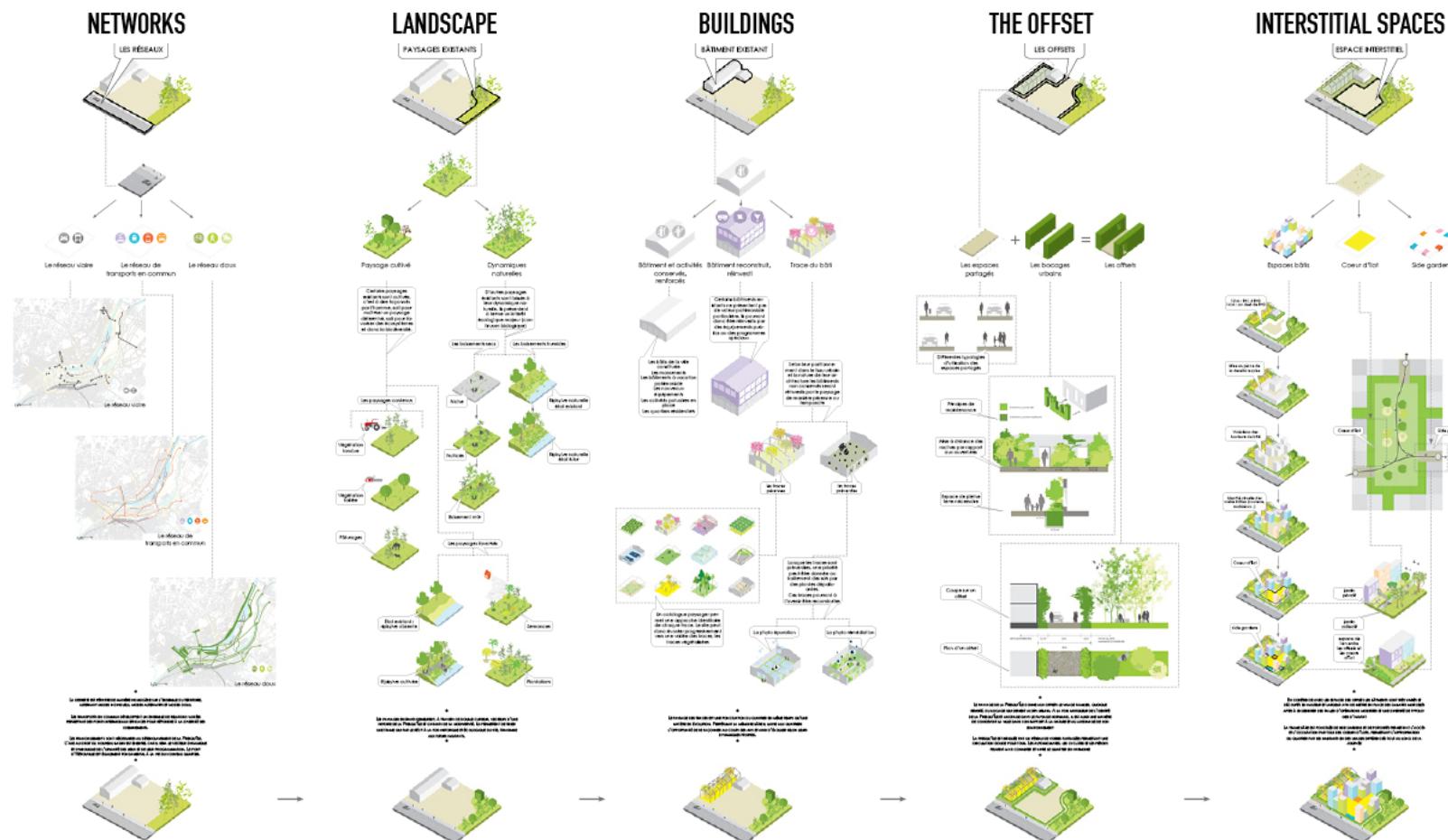
Akciono planiranje

PRIRODOM INSPIRISANA REŠENJA TIPOLOGIJA	KO-BENEFITI KVALITETA ŽIVOTNE SREDINE	DRUŠTVENI KO-BENEFIT	EKONOMSKI KO-BENEFITI
...	Kvalitet vazudha Upravljanje vodama ...	Urbana regeneracija Zdravje i blagostan ija je	Zeleni poslovi vrednosti zemljišta Povećanje Lokalna ekonomija ...
PIR_1	+ +++		
PIR_2		+ +++ ++ +++	+++ ++ +
PIR_n	++	+++	+++

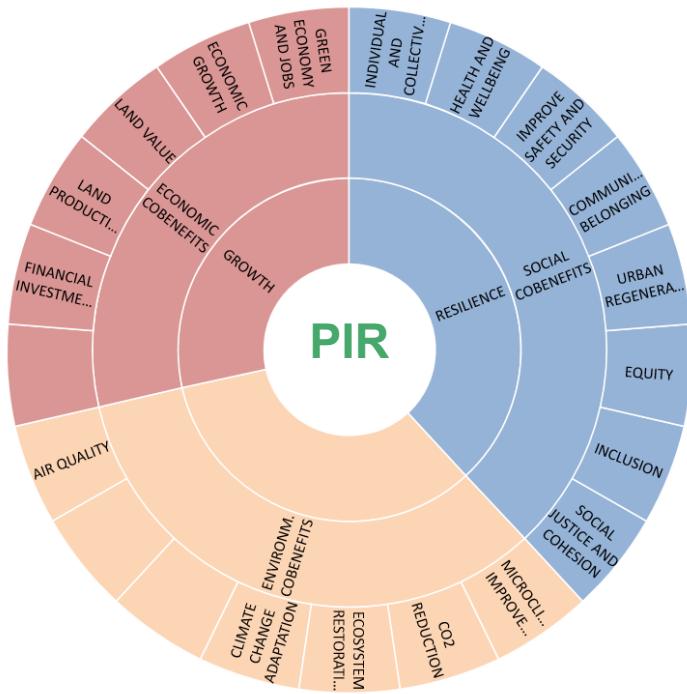
Alati ko-kreacije

Tipologija Prirodom Inspirisanih Rešenja

Alati ko-kreacije

Utvrđivanje prioriteta i lociranje u prostor

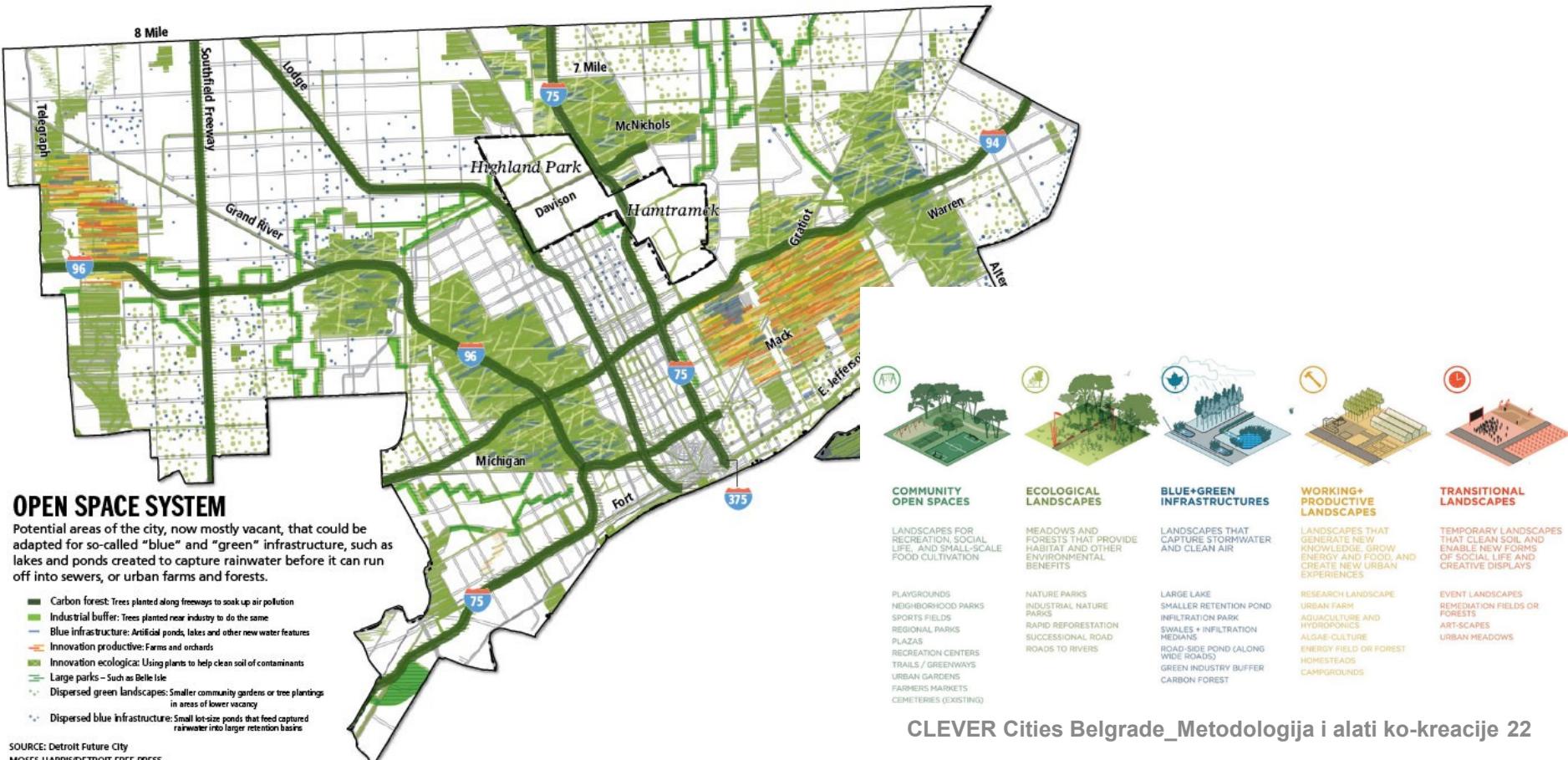
alati ko-kreacije

Utvrđivanje prioriteta i lociranje u prostor

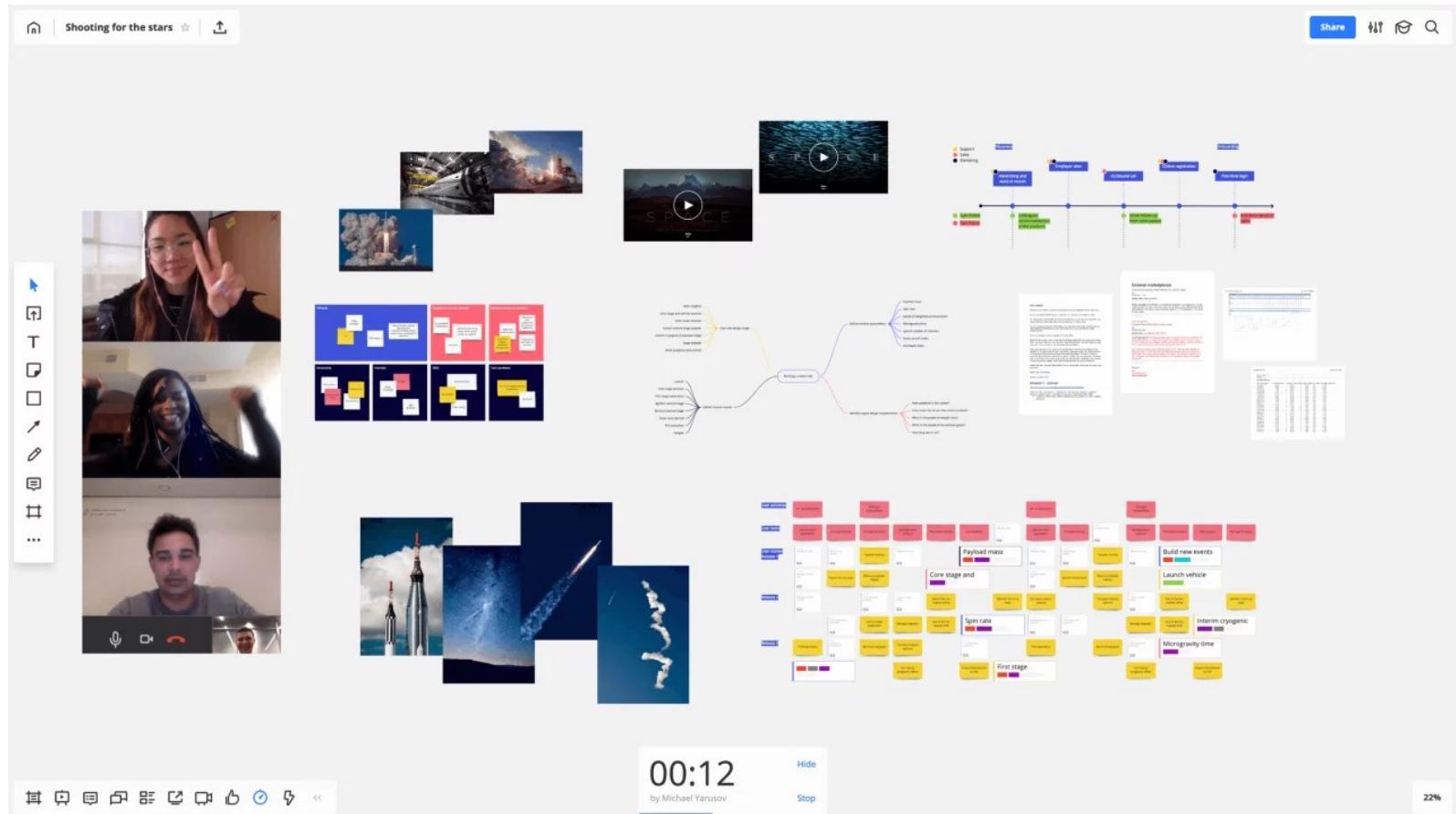
alati ko-kreacije

Formalizacija kroz sistem planiranja

alati ko-kreacije

On-line platforme

The screenshot shows a digital workspace for a collaborative session titled "Shooting for the stars". The interface includes:

- Video Feeds:** Three video feeds are visible in the bottom-left corner, showing participants in a video conference.
- Image Collage:** A central collage of images related to space exploration, including a rocket launch, a satellite in orbit, and a starry sky.
- Timeline:** A horizontal timeline on the right side tracks the progress of tasks, with various stages like "Initial planning", "Designing and prototyping", and "Testing and evaluation" marked.
- Mind Map:** A complex mind map in the center-right illustrates the relationships between concepts such as "Astronauts", "Space station", "Launch vehicle", and "Orbiting objects".
- Sticky Notes:** A large area on the right contains a grid of sticky notes categorized by color (blue, red, yellow, green) and text labels like "Core stage and", "Spin rate", and "First stage".
- Control Panel:** A bottom navigation bar includes icons for file operations (New, Open, Save, Print, etc.) and a timer set at 00:12.
- Header:** The top of the screen features a header with the title "Shooting for the stars" and standard browser controls.

alati ko-kreacije

On-line platforme

Screenshot of the ArcGIS Crowdsource Reporter application interface. The map shows the Belgrade area, specifically the Sava and Danube rivers meeting at the confluence. A legend on the right lists various types of citizen reports:

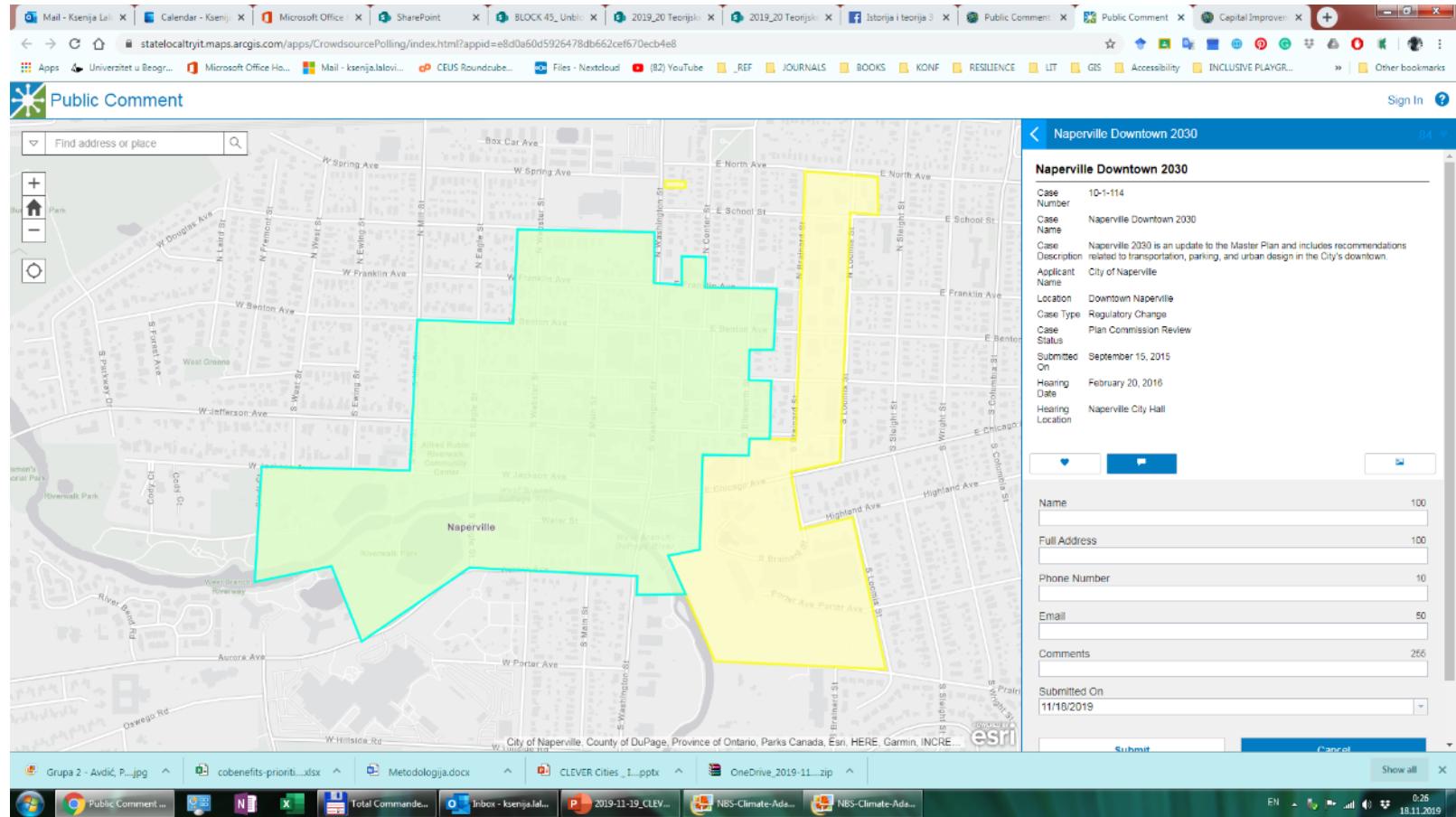
- Bird Observations (bird icon)
- Blight Problems (mushroom icon)
- Health Problems (mosquito icon)
- Road Problems (car icon)
- Safety Problems (warning sign icon)
- Snow & Ice Problems (snowflake icon)
- Trash Problems (trash bin icon)

The browser taskbar at the bottom shows multiple open tabs related to the project, including "Metodologija.docx", "CLEVER Cities _1...pptx", and "OneDrive_2019-11...zip".

<https://www.arcgis.com/apps/CrowdsourceReporter/index.html>

— alati ko-kreacije

On-line platforme

The screenshot illustrates a web-based crowdsourcing platform for urban planning. The main interface features a map of Naperville, Illinois, with several areas outlined in different colors (cyan, green, yellow) representing different planning zones or projects. A specific area in the downtown region is highlighted in yellow and labeled "Naperville Downtown 2030". To the right of the map is a detailed case card for "Naperville Downtown 2030" with the following information:

Case Number	10-1-114
Name	Naperville Downtown 2030
Description	Naperville 2030 is an update to the Master Plan and includes recommendations related to transportation, parking, and urban design in the City's downtown.
Applicant Name	City of Naperville
Location	Downtown Naperville
Case Type	Regulatory Change
Case Status	Plan Commission Review
Submitted On	September 15, 2015
Hearing Date	February 20, 2016
Hearing Location	Naperville City Hall

Below the map is a form for submitting comments, with fields for Name, Full Address, Phone Number, Email, and Comments. The bottom of the screen shows a taskbar with various open files and browser tabs.

<https://statelocaltryit.maps.arcgis.com/apps/CrowdsourcePolling/index.html?appid=e8d0a60d5926478db662cef670ecb4e8>

alati ko-kreacije

On-line platforme

Screenshot of the Citizen Problem Manager application interface:

The main table displays a list of problems categorized by Type of Problem (e.g., Road, Health, Utility) and Status (e.g., Completed). A specific row for "Sidewalk Damage" is highlighted.

Category	Type of Problem	Visible to the public	Status	Submitted On	Full Name	Location
Road	Sidewalk Damage	Yes	Completed	July 02, 2019	Marcelo Benson	205 Whispering Hills Rd
Health	Mosquito	Yes	Completed	July 01, 2019	Jadyn Ayala	1440 N Web
Utility	Water Pressure	Yes	Completed	June 30, 2019	Marisol Jarvis	619 Windric

Details for the highlighted "Sidewalk Damage" problem:

- Road problem reported on July 2, 2019.**
- Details:** Sidewalk is in disrepair
- Assigned To:** Public Works
- Resolved On:** 7/5/2019
- Resolution Time:** 3 days
- Resolution:** Sidewalk repaired

A map view shows the locations of various problems across a city area, with icons indicating different types of issues.

Bottom taskbar:

- Grupa 2 - Avdic P...jpg
- cobenefit-prioriti...xlsx
- Metodologija.docx
- CLEVER Cities _L...pptx
- OneDrive_2019-11....zip
- Show all

Bottom status bar:

- EN
- 0.29
- 18.11.2019

<https://www.arcgis.com/apps/CrowdsourceManager/index.html?appid=85f76202cd134713be282179628471b7>